

Fytosanitární požadavky na dovoz sadby a osiv lilku rajčete (*Solanum lycopersicum*) a papriky (*Capsicum* spp.*) ze třetích zemí a požadavky na obchod s těmito komoditami

Příloha tiskové zprávy ze dne 17. 8. 2020 „EU zpřísnila fytosanitární požadavky v ochraně před virem hnědé vrásčitosti plodů rajčete,“ k novému prováděcímu nařízení Komise (EU) 2020/1191 k ochraně před zavlékáním Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV)

Dovoz ze třetích zemí do Unie – nutné rostlinolékařské osvědčení

Rostlinolékařským osvědčením musí být opatřena sadba i osivo rajčat a paprik, které jsou dováženy ze třetích zemí do EU. Dle předchozího prováděcího rozhodnutí stačilo pro vydání rostlinolékařského osvědčení splnit požadavek, že osivo či sadba pochází ze země nebo oblasti prosté viru ToBRFV. Nyní musí sadba i osivo splňovat více požadavků.

Sadba musí být vypěstována ze semen, která jsou prostá ToBRFV (garantováno úředním odebráním vzorků a testováním), a musí být vypěstována na stanovišti produkce, které je registrováno a které bylo shledáno prostým ToBRFV na základě úředních kontrol rostlinolékařské služby daného státu. V případě zjištění příznaků infekce ToBRFV musí být odebrány vzorky a otestovány na ToBRFV s negativním výsledkem. Splnění těchto požadavků a název patřičného stanoviště produkce jsou uvedeny v kolonce „*dodatkové prohlášení*“ v rostlinolékařském osvědčení.

Obdobně v rostlinolékařském osvědčení pro osivo musí být v dodatkovém prohlášení uveden název registrovaného stanoviště produkce a dále fakt, že mateřské rostliny byly vypěstovány na stanovišti prostém ToBRFV (úředně potvrzeno) a že osivo nebo mateřské rostliny byly testovány a shledány prostými ToBRFV.

Pro sadbu i osivo paprik, které jsou rezistentní vůči ToBRFV, musí být také vystaveno rostlinolékařské osvědčení kde je v dodatkovém prohlášení uvedeno, že se jedná o rezistentní odrůdy.

V rámci dovozní rostlinolékařské kontroly ÚKZÚZ kontroluje splnění těchto požadavků, odebírá a testuje vzorky rostlin či osiva.

Produkce a přemísťování sadby a osiva v EU – nutný rostlinolékařský pas

Pro přemísťování sadby rajčat a paprik v rámci EU je stanoveno, že sadba musí pocházet ze stanoviště produkce prostého ToBRFV (dle úřední kontroly). V případě, že se na stanovišti produkce najdou rostliny s příznaky ToBRFV, musí být provedeno testování těchto rostlin s negativním výsledkem na ToBRFV. V případě podezření na ToBRFV vzorkování i testování provede ÚKZÚZ. Musí být také splněn požadavek na fyzické oddělení jednotlivých partií při skladování a přemísťování a dodržení odpovídajících hygienických opatření k zabránění případnému šíření viru ToBRFV.

Požadavky k přemísťování osiva se zpřísnily, dříve k vydání rostlinolékařského pasu stačil fakt, že sadba pochází z oblasti prosté ToBRFV. Nyní musí být splněno více požadavků, mateřské rostliny musí pocházet ze stanoviště produkce prostého ToBRFV, také osivo nebo mateřské rostliny musí být testovány a shledány prostým viru ToBRFV. Původ osiva musí být dostatečně zdokumentován (k zajištění vysledovatelnosti).

Osivo, které bylo vyprodukováno před datem účinnosti tohoto prováděcího rozhodnutí a je uloženo ve skladech, musí být před přemísťováním testováno a shledáno prostým ToBRFV.

Situace v ČR

Celé území České republiky se úředně považuje za prosté ToBRFV, což je potvrzeno úředním průzkumem.

Detekční průzkum

V loňském roce (2019) prováděl ÚKZÚZ úřední průzkum výskytu ToBRFV v partiích osiva rajčete a papriky, vypěstovaných před 1. 11. 2019. V roce 2020 ÚKZÚZ dále pokračuje v průzkumu, a to na stanovištích produkce osiva a sadby rajčat a paprik. Kontroluje se sadba a osivo, ale také plody rajčat a paprik. Průzkum zahrnuje i testování vzorků dříve sklizeného osiva rajčete a papriky, které dosud nebylo otestováno. V případě zjištění výskytu viru ÚKZÚZ nařídí odpovídající opatření k zamezení šíření viru.

*Poznámka: Pozor, změna oproti původnímu prováděcímu rozhodnutí – nyní se opatření vztahují na rod paprika (*Capsicum* spp.), dříve se jednalo pouze o papriku setou (*Capsicum annuum*).